

Til Riksantikvaren,
Byantikvaren i Oslo
Bymiljøetaten, avd. Skog og landskap, Nordmarka distrikt.

Oslo 15. september 2020

Ønske om restaurering av fangstgrop.

Over store deler av Norge, i særdeleshet indre deler av Østlandet og i Trøndelag, var fangst av hjortevilt, spesielt elg, i utgravde groper en svært mye brukt jaktform fram til 16-1700-tallet. De fleste gropene ble anlagt i perioden Kristi fødsel – Svartedauen (1349), og er i henhold til Kulturminneloven automatisk fredede kulturminner.

I Oslo Kommunes skoger er det også registrert flere fangstgroper, både beliggende enkeltvis og i mindre grupper som fangstanlegg. Flere ligger relativt nær bebyggelse og er følgelig omgitt av stor ferdsel i form av friluftsliv og idrett. Dette betyr at de er både lett utsatt for skader, men har også stor formidlingsverdi ved at deres historie kan synliggjøres for mange mennesker.

Det er registrert at flere groper er skadet av anleggsvirksomhet i Oslos skoger, og vi vil spesielt framheve en fangstgrop vi mener må restaureres og skiltes. Denne ble delvis ødelagt da Oslo Kommune anla turvei/lysløype forbi Storhaug i Lillomarka i 1979. Før turveien ble anlagt, så framsto gropa som tydelig menneskeskapt, og med preg av omvendt pyramideform. Dette ble dessverre ikke tatt hensyn til under veianlegget og den ble fylt ut som veikant mellom 0,5 og 1 m ut i gropas ene side, og en stor rot og en svær stein som var i veien for anlegget ble lagt oppe i gropa. Kort tid etter forbarmet en av kommunens traktorkjører seg over skadeverket, og fikk fjernet rota og stubben. I dag ligger gropa der til dels gjengrodd og deformert mens den samtidig daglig passerer av hundrevis av mennesker hvor brorparten er intetanende om at de går rett forbi et fredet og historiefortellende kulturminne.

Undertegnede mener Oslo Kommune må ta ansvar for eget skadeverk, og i samarbeid med antikvariske myndigheter tilbakeføre gropa slik den var før turveien ble anlagt, alternativt tilbakeføre den slik den antatt så ut mens den var i aktiv bruk. Det siste vil ha størst formidlingsverdi mens det førstnevnte alternativ kan få god formidlingsverdi i form av informasjon på stedet. Turveien/lysløypa må forskyves litt vekk fra gropa.

Det er flere andre grunner som også gjør denne fangstgropa viktig:

Nærområdet til gropa har usedvanlig stor tetthet av kulturminner fra ulike tidsperioder, og gropa kan følgelig gå inn i en kontekst av objekter med ulikt innhold men felles store formidlingsverdier. Numrene i parentes viser til vedlagte kartutsnitt:

- Bare 130 m sør/vest for gropa (55), og i samme elgtrekk ligger et bogastelle, - en annen jaktform fra førhistorisk tid (68). Det ble så sent som i juni 2020 ytterligere påvist et bogastelle ca 120 m nord for gropa (192).
- Gamle Hadelandsveiens trase (ride- og kløvsti i bruk fram til ca 1790) er godt bevart like sør og nord for gropa. (Rød heltrukken strek 74.)
- Det er påvist flere kullgroper i nærområdet. Den nærmeste ca 300 m nord for gropa (65B). (De øvrige er 65A og 54A.)

- Den mest kjente av Ole Høilands antatte gjemmesteder «Ole Høilands hule» ligger 400 m nord for gropa. (77)
  - Tufter av «Storhaugbakken, en hoppbakke hvor det ble arrangert illegale hopprenn under 2. verdenskrig, ligger ca 250 m sør for gropa. (76)
  - I løpet 2019 og -20 er det i Storhaugområdet gjort svært mange funn av redskaper og hestesko hvor de eldste skriver seg tilbake til middelalderen. Det er også registrert et stort antall udefinerte steinrøyser i området. Noen få skriver seg nok fra den tidligere boplassen (trolig finneplass) Badstubråten (64), mens de fleste andre ligger på/ved topper og må ha en annen opprinnelse enn jordbruk. (54B, C, 192, 193, 194, 198 og 199.)
- Høsten 2020 ble det også lokalisert trolig jernvinne ca 300 m nord for gropa (197)

Med vennlig hilsen:

Lillomarkas Venner ved Håvard Pedersen (kontaktperson, tlf. 91660026)

Groruddalen Historielag ved Dan Brovold (leder)

Historielaget Grefsen, Kjelsås og Nydalen ved Tore Faller (leder)

Vedlegg:

Kartutsnitt av området (hvor fangstgropa er avmerket midt på veien som nr. 55).

Bilde av fangstgropa tatt av Håvard Pedersen 1978 (før den ble skadet).

Bilde av fangstgropa slik den framstår i dag.